

Inntektssystemet til kommunene må sikre likeverdige tjenester

Kommuneøkonomien i flere kommuner er kritisk presset. Hvis ikke det blir gjort endringer, er det stor fare for at denne utviklingen vil lede flere ut i så store vanskeligheter at storsamfunnet ikke kan se på. De sosiale konsekvensene kan bli langt større enn de økonomiske, med varig sosialt utenforskap, liten eller ingen tilknytning til arbeidsliv og samfunnsliv, barnefattigdom. Dette er ikke god sosialpolitikk. Telemark Venstre mener at økende økonomisk ulikhet i samfunnet er problematisk, både ulikhet mellom mennesker og mellom kommuner.

Vi ser et tydelig og voksende gap mellom noen skattesterke kommuner og flere og flere skattesvake og «fattige» kommuner. Voksende sosiale og økonomiske problemer hos mange, ikke minst i mellomstore byer, gjør det ekstra viktig at alle kommuner har lik mulighet til å drive godsamfunnsutvikling. Inntektssystemet til kommunene må derfor sikre bedre utjevning av offentlige midler. Som del av ei slik økonomisk utjevning må man også se med nye øyne på reglene for skattlegging av vannkraft.

Den norske vannkraften har en lang historie som grunnlag for industrireisning og velstandsutvikling, men den har også en skyggeside med tørrlagte vassdrag, voldsomme naturinngrep og neddemte stølsgrender. Alle deler av samfunnet har glede av verdiskapningen fra vannkraften. Vertskommunen og –fylket der naturinngrepet er skjedd, får på sin side kompensert for de lokale ulempene i form av konsesjonskraft, konsesjonsavgift, naturressursskatt og formuesskatt.

Det skulle bare mangle at de som opplever ulempene ved kraftproduksjonen ikke får en eller annenform for kompensasjon for dette. Problemet er at det ikke er noen proporsjonalitet mellom verdien som den enkelte innbygger har tapt, i form av naturtap i sin hjemkommune, og kompensasjonen som blir gitt i form av bedre offentlige tjenester.

Fordelinga av skatteinntektene bør derfor i større grad styres mot staten for videre fordeling og i mindre grad direkte mot vertskommunen. Målet med ei slik likere omfordeling må være å sikre at kommuner har reelle muligheter til å levere forsvarlige, lovpålagte og forholdsmessig likeverdige tjenester.

Telemark Venstre vil:

- prioritere at kommuner kan sikres muligheter til å levere likeverdige tjenester
- arbeide for at kommunene skal sikres finansiering av lovpålagte tjenester
- prioritere kommuner med store levekårs- og demografiutfordringer i revideringen av inntektssystemet.

Vedtatt 10.februar 2024, Telemark Venstre